

REFERAT 2022-25: Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter d. 08-09-2022

Mødedato Torsdag d. 08. september 2022 kl. 19:00

Mødested Diamanten, Fynshav

Mødedeltagere Kent Mynch, Erik Møller Jørgensen, Agnes Nielsen (Fravær), Poul Madsen, Erik Krogh, Tom Hartvig Nielsen, Kristian Beuschau, Daniel Staugaard, Erling Junker, Henning Wendelboe, Asmus Madsen, Helle Johannsen, Charlotte Riis Engelbrecht

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af Handleplan for Fødevarer 2022 - 2025.....	4
Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Borgerinitiativer.....	6
Godkendelse af ansøgninger til Puljen for Forprojekter.....	8
Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Mellemfinansiering.....	9
Godkendelse af 2. bevillingsrevision 2022 - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.....	10
Godkendelse af mødeplan for 2023 - Bæredygtighed og Landdistrikter.....	12
Principdrøftelse af indkøb af lokale fødevarer til kommunale køkkener.....	14
Orientering om forprojektet Strategisk udviklings- og samarbejdskapacitet blandt lokalsamfund og	16
Orientering om TOUR-BO Interreg-projekt.....	18
Orientering om Center for Verdensmål.....	20
Orientering om principbeslutning for energifællesskaber i landdistrikter.....	21
Orientering om pilotprojektet: Lokal Mælk fra Gråsten Landbrugsskole.....	23
Orientering om ledelsesinformation juli 2022 Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.....	24
Generel orientering.....	25
Lukket: Underskriftsside.....	26

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

21/35462

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- dagsordenen

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Godkendt.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 2: Godkendelse af Handleplan for Fødevarer 2022 - 2025

19/28781

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 7. oktober 2019 en "Handleplan for Fødevarer 2019-2021". Denne har fokus på temaerne: Klimavenlige og lokale fødevarer, Mad- og måltidskultur samt Lokale madoplevelser og –netværk.

Der er senest givet en status på foreløbige indsatser og resultater for arbejdet med handleplanen på udvalgsrådet d. 28. september 2021, som blev fulgt op af en workshop, hvor formålet var at drøfte indhold og målsætning for den nye "Handleplan for Fødevarer 2022 – 2025".

Handleplanen skal være med til at øge efterspørgslen og anvendelsen af sunde, klimavenlige og lokale fødevarer, og dermed bidrage til at sikre "Det Gode Liv" i Sønderborg kommune. Den understøtter Byrådets Vision og Planstrategi, Bæredygtighedspolitikken og Sundhedspolitikken.

Fødevarerkoordinatoren deltager på mødet for at præsentere Handleplan for Fødevarer 2022-2025.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- Handleplan for Fødevarer 2022 - 2025.

Sagsfremstilling

I 2016 afsatte Byrådet afsat en pulje på 1 mio. kr. til udvikling og implementering af fødevarerområdet i Sønderborg Kommune.

Byrådet afsatte derudover, i budget 2019-2022, 550.000 kr. årligt i årene 2019-2021 til ansættelse af en Fødevarerkoordinator. Fødevarerkoordinatoren havde til opgave, at udarbejde og implementere konkrete handlinger på fødevarerområdet. Disse handlinger er beskrevet i Handleplan for Fødevarer 2019-2021 godkendt af Byrådet den 7. oktober 2019. Denne havde fokus på tre overordnede fokusområder samt ni indsatsområder.

Byrådet har besluttet at fortsætte fokusering af indsatsen på fødevarerområdet i perioden 2022-2025. Der er derfor afsat 500.000 kr. årligt i 2022 og 2023 til lønudgifter til en fødevarerkoordinator. Der resterer 500.000 kr. fra budgettet for "Handleplan for fødevarer 2019 – 2021" til implementering af "Handleplan for fødevarer 2022 – 2025".

Realiseringen af handleplanen sker i samskabelse med borgere, virksomheder, organisationer og foreninger. Målet er at informere og inspirere hele Sønderborg kommune til at skabe bedre og mere bæredygtige måltidsvaner. Mad spiller en central rolle som den største enkeltstående drivkraft til, at forbedre både sundhed og bæredygtighed.

"Handleplan for fødevarer 2022 – 2025" er en ambitiøs plan, der sætter retning og mål for, hvordan vi i Sønderborg Kommune vil arbejde med:

- Efterspørgsel efter lokale fødevarer
- Madkultur og maddannelse
- Sunde, bæredygtige og klimavenlige fødevarer

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Handleplan for Fødevarer 2022 - 2025

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 3: Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Borgerinitiativer

19/48921

Sagsresumé

Byrådet har afsat 1 mio. kr. pr. år til Puljen til Borgerinitiativer. Formålet med puljen er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats over for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Puljen kan søges en måned før møde i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter i henhold til gældende kriterier. Udvalget har afsat 50.000 kr. til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer på pylonerne i Gråsten, Sønderborg, Nordborg og Guderup.

Sekretariatet har modtaget 3 ansøgninger til 3. runde af puljen i 2022 på samlet kr. 179.312,50. Hvis indstillingen imødekommes vil der være 598.165,50 kr. puljemidler til næste runde.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægten.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at godkende

- Ansøgningen fra Kær Landsbylaug vedr. rengøring af stranden (54.312,50 kr.)
- Ansøgning fra Landsbyforum til kompetenceforløb på Folkemødet på Bornholm 2023 (50.000 kr.)
- Ansøgning fra Landsbyforum vedr. Sønderborgs landsbyer til klimatopmøde COP27 (75.000 kr.)

Sagsfremstilling

For fortsat at opnå synlige og handlekraftige resultater i henhold til byrådets og udvalgets vision om landdistrikterne og landsbyerne som "Levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet" er afsat 1 mio. i støtte til en tidlig indsats overfor konkrete problemstillinger og projektforslag.

Følgende projekter fra landsbylaugene søger om støtte ved tredje udlodning i 2022:

Nr. 1: Kær Strandrensningsprojekt (ansøger kr. 54.312,50)

For at minimere mængden af affald på strandene i kommunen, har frivillige landsbyfolk med Kær Halvøs Landsbylaug i spidsen, sat sig for i første omgang at sætte 10 dispensere med poser op på strandene, der i forvejen har et skilt og en offentlig skraldespand i nærheden. Initiativet er efter idé af "Havvogterne". Vi kalder dem "havfaldsposer". Frivillige har tilsluttet sig og tager ansvar for opsætning, tilsyn, opfyldning med poser, kontakt til renoveringen, servicere brugere o.lign., så vandrere har mulighed for at tage en pose med sig til affald på stranden. De fyldte poser lægges i offentlige affaldsspande og der informeres om "giv et præj" hvis affaldet er stort eller spandene er fulde. Positive erfaringer fra pilotprojektet vil danne grundlag for en udrulning til flere stande i 2023.

Ansøgningen vedrører temaerne: Bæredygtighed med afsæt i de 17 verdensmål og Turisme.

Nr. 2: Deltagelse ved Folkemødet på Bornholm 2023 (ansøger kr. 50.000)

Landsbyforums bestyrelse har evalueret på deltagelsen ved Folkemødet på Bornholm 2022 og konkluderet, at udbyttet for deltagere var positiv. Derfor søges om midler til overnatning og transport på næste års folkemøde for medlemmer af Landsbyforum og ikke-folkevalgte i Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer. Hvis de politiske udvalgsmedlemmer ikke deltager på vegne af Sønderborg Kommune, vil de også blive inviteret med pga. den samskabende værdi når landsbyfrivillige, forvaltning og politikere deltager sammen. Inspirationsturen medvirker til

kompetenceudvikling i praksisfællesskaber gennem gode erfaringsudvekslinger med andre kommuner og aktører på landdistriktsområdet, der kan understøtte den videre udvikling af landdistrikts-arbejdet. Bliver deltagelsen billigere returneres midlerne til puljen.

Ansøgningen vedrører temaerne: Øget social sammenhængskraft (kompetenceudvikling) og Bosætning (øget branding)

Nr. 3: Sønderborgs landsbyer til klimatopmøde COP27 (ansøger kr. 75.000)

Sønderborg kan være med til at sikre, at der i både den nordiske og internationale grønne omstilling skabes bedre balance mellem by og land, og afgørende forståelse for de særlige muligheder og udfordringer i landsbyer og landdistrikter. Midlerne finansierer en debat-workshop for alle 36 landsbylaug om fire vigtige temaer: transport, opvarmning, lokal produktion og indigenous knowledge (velafprøvet bæredygtighed viden/praksis) samt efterfølgende dialog med arrangører og Nordisk Ministerråd frem til en konkretisering af og endeligt koncept for, hvordan Sønderborg landsbyernes input kan indgå i COP27-programmet på Den nordiske pavillon i. Dette inkluderer kontakt med fire sammenlignelige byer fra de andre nordiske lande og deres landsbylaug.

Ansøgningen vedrører temaerne: Bæredygtighed med afsæt i de 17 verdensmål og Bosætning (øget branding)

Nr.	Ansøger:	Ønsker:	Ansøgt:	Samlet budget:	Øvrig finansiering:
1.	Kær Landsbylaug	Kær Strandrensningsprojekt	54.312,50	108.625	LAG Sønderborg Aabenraa
2.	Landsbyforum	Folkemødet på Bornholm 2023	50.000	50.000	
3.	Landsbyforum	Sønderborgs landsbyer til klimatopmøde COP27	75.000	75.000	

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

1. Godkendt 54.312,50 kr. til Kær Landsbylaug
2. Godkendt 50.000 kr. til Landsbyforum
3. Godkendt 75.000 kr. til Landsbyforum

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Kær Strandrensningsprojekt med havfaldsposer

Deltagelse ved Folkemødet på Bornholm 2023

Sønderborgs landsbyer til klimatopmøde COP27

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 4: Godkendelse af ansøgning til Puljen for Forprojekter

19/48922

Sagsresumé

Byrådet har afsat 250.000 kr. pr. år til Puljen for Forprojekter. Formålet med puljen er at støtte Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters egne forprojekter og forundersøgelser af potentielle projekter, der skaber merværdi og vækst i landdistrikterne i henhold til indsatsområderne jf. udvalgets beslutning den 29. februar 2016.

Der foreligger en ansøgning til ”Haver til maver” på fortsat medfinansiering med 100.000 kr. i perioden 2023, 2024 og 2025. I indeværende år er der fortsat kr. 85.000 puljemidler til næste runde, og hvis ansøgningen godkendes, vil der i hvert af årene fra 2023-2025 restere 150.000 kr. i puljen til egne projekter.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægten.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at godkende

- at der bevilles 100.000 kr. til ”Haver til maver” i 2023, 2024 og 2025.

Sagsfremstilling

Maddannelse for børn er et vigtigt fokusområde i Handleplan for fødevarer.

Siden 2017 har skolehaveprojekt ”Haver til maver” eksisteret ved Gråsten Landbrugsskole ved Fiskbæk Naturskole, for at give den nødvendige kvalitet for læring omkring maddannelse. Dette bidrager som en konkret handling til at sætte ekstra fokus på skoleelevernes sundhed og trivsel.

Projektet er oprettet med en tilknyttet naturvejlederstilling, som i de første tre år blev finansieret af Friluftsrådet. ”Haver til maver” dels finansieret med midler, der ved 1. bevillingsrevision 2020 er flyttet permanent fra Børn og Uddannelse til Naturvejlederne (200.000 kr. årligt) og dels finansiering af kassen (300.000 kr. årligt). Der er derfor fortløbende en bevilling på 500.000 kr. årligt.

I hvert af årene 2020, 2021 og 2022 har der været en medfinansiering på 100.000 kr. fra Puljen for Forprojekter. Da denne bevilling udløber ved årets udgang, er der behov for at få tilført nye midler.

Projektet har været en ubetinget succes og har opfyldt alle kriterierne for besøgstal, undervisningsværdi og tjent som et godt eksempel for sundere maddannelse.

Forvaltningen vurderede dengang som nu, at projektet ”Haver til Maver” er et godt element i implementeringen af Handleplan for fødevarer, og derfor foreslås fortsat medfinansieringen af projektet med 100.000 kr. fra Puljen for Forprojekter i hvert af årene 2023, 2024 og 2025.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Godkendt.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 5: Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Mellemfinansiering

18/7038

Sagsresumé

Byrådet har afsat en Pulje til Mellemfinansiering(LAND) af projekter i landdistrikterne, med en ramme på 1.000.000 kr. i årene 2022 – 2026 i hht. byrådets beslutning den 26. januar 2022. Desuden blev afsat en pulje på 500.000 i samme periode til mellemfinansiering af projekter, der falder uden for de geografiske kriterierne i den eksisterende pulje. Denne ekstra pulje kaldes Puljen til Mellemfinansiering (BY) og håndteres af Økonomiudvalget.

Der er to projekter, der har søgt Puljen til Mellemfinansiering (LAND): Stella Islænderheste-forening (329.000,00 kr.) og Ud i naturen (95.000 kr.) fra Kværs-Tørsbøl-Snurom Landsbyråd. Hvis indstillingen imødekommes vil der være 42.681 kr. i mellemfinansierings-puljen (LAND) – en oversigt over udloddede midler fra puljen ses i ledelsesinformationen punkt 11.

Udvalget for Landdistrikter, Natur & Fødevarer har beslutningskompetencen jf. vedtægterne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at godkende

- Ansøgningen på 329.000 kr. fra Stella Islænderhesteforening.
- Ansøgningen på 95.000 kr. fra Kværs-Tørsbøl-Snurom Landsbyråd.

Sagsfremstilling

Stella Islænderhesteforening søger om mellemfinansiering af tildelte LAG-midler på i alt 329.000 kr. til et ridebaneanlæg samt grusvej og vendeplads. Den samlede projektsum er fuld finansieret med 658.325,00 kr.

Kværs-Tørsbøl-Snurom Landsbyråd søger om mellemfinansiering af støttemidler fra Friluftsrådet på 95.000 kr. til projektet ”Ud i naturen”. Her er formålet, at det skal være "let og lige adgang" for skovgæster, borger, skoleelever, dagplejer, at dykke ned i naturen gennem et fremskudt grej-depot og naturhus (formidlingshus), som skal etableres ved et allerede etableret rekreative område i Kværs, ved en lokal sø.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

1. Godkendt 329.000 kr. til Stella Islænderhesteforening.
2. Godkendt 95.000 kr. til Kværs-Tørsbøl-Snurom Landsbyråd.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Kriterier for pulje til mellemfinansiering (LAND).pdf

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 6: Godkendelse af 2. bevillingsrevision 2022 - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter

22/6450

Sagsresumé

To gange i 2022 vil Byrådet følge op på de bevillinger, der skal gives som konsekvens af eventuelle ændringer i økonomien.

Til anden bevillingsrevision i oktober 2022 viser forvaltningens gennemgang, at der ikke er ændringer til driftsbudget 2022 for Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Der er ligeledes ikke behov for ændringer af anlægsvirksomheden i 2022.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at byrådet godkender

- at udvalgets budget ikke ændres.

Sagsfremstilling

Der sker opfølgning af økonomi i de månedlige ledelsesinformationer (LIS), hvor afvigelser og forventet regnskab forelægges til orientering for fagudvalg, Økonomiudvalg og Byrådet. Ud over den månedlige opfølgning på ledelsesinformationen, foretages der årligt et antal bevillingsrevisioner.

Økonomiudvalget har i forbindelse med godkendelse af budgethandleplanen i april 2022 besluttet, at der foretages 2 bevillingsrevisioner for 2022.

Ved bevillingsrevisionerne træffes der beslutning om de bevillingsmæssige ændringer, som bl.a. fremgår af de månedlige ledelsesinformationer.

Bevillingsrevisionerne i 2022 forelægges politisk på følgende tidspunkter:

1. bevillingsrevision	Uge 22 (maj/juni)	Fagudvalg
	15. juni	Økonomiudvalg
	22. juni	Byråd
2. bevillingsrevision	Uge 40 (oktober)	Fagudvalg
	12. oktober	Økonomiudvalg
	26. oktober	Byråd

Bevillingsniveauet på driften er på det enkelte politikområde inden for hvert udvalg.

Flytning af budgetter mellem politikområder både inden for eget udvalg og mellem de enkelte udvalg, skal ligeledes forelægges ved bevillingsrevisionerne.

Forvaltningerne har ingen ændringer til det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Udvalget anbefaler indstillingen.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 7: Godkendelse af mødeplan for 2023 - Bæredygtighed og Landdistrikter

22/18831

Sagsresumé

For hvert regnskabsår skal Byrådet, Økonomiudvalget og de stående udvalg vedtage en mødeplan.

Hvert af de stående udvalg har beslutningskompetencen for så vidt angår eget udvalg, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at godkende

- Forslag til mødeplan for 2023 for så vidt angår Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters møder.

Sagsfremstilling

Byrådet og udvalgene udøver deres virksomhed i møder. Økonomiudvalget og hvert stående udvalg træffer for hvert regnskabsår beslutning om, hvornår og hvor udvalgets møder skal afholdes. Udvalgets beslutning om mødeplan kan af ethvert af udvalgets medlemmer forlanges indbragt til afgørelse af Byrådet.

Med udgangspunkt i mødeplan for 2022 er der udarbejdet et samlet forslag for afholdelse af møder i alle udvalgene og Byrådet for 2023, så der sikres et smidigt flow i dagsordens-processen. Se bilaget ”Mødekalender 2023”.

Juli holdes fri for byrådsmøder og udvalgsmøder og det samme gælder som udgangspunkt januar måned.

Mødetidspunkt foreslås som nedenfor:

Onsdage kl. 8.30 – 13.00	Økonomiudvalget
Tirsdage kl. 15.30 – 18.30	Teknik-, By- og Boligudvalget
	Arbejdsmarkedsudvalget
Onsdage kl. 14.00 – 17.00	Natur-, Klima- og Miljøudvalget
	Udvalget for Kultur, Idræt og Medborgerskab
Onsdage kl. 15.30 – 18.30	Sundhedsudvalget
Torsdage kl. 9.00 – 12.00	Børne- og Uddannelsesudvalget
Torsdage kl. 15.30 – 18.30	Social-, Senior- og Handicapudvalget
	Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst
Torsdage kl. 19.00 – 21.00	Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Godkendt.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Mødekalender 2023 for Byråd og Udvalg.PDF

Tidsplan for formøder- og udvalgs møder 2023

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 8: Principdrøftelse af indkøb af lokale fødevarer til kommunale køkkener

15/23139

Sagsresumé

Byrådet afsatte i 2016 en pulje på 1 million kr. til udvikling og implementering af fødevareområdet i Sønderborg Kommune, som resulterede i fødevarestrategien ”Sønderborg Kommune - som klimavenligt fødevareområde”. Fødevarestrategien og ”Handleplan for fødevarer 2019-2021” havde bl.a. som målsætning at øge efterspørgslen efter lokale fødevarer.

Sønderborg Kommune har i hele perioden været tilsluttet Statens og Kommunens fælles indkøbsaftale (SKI) på fødevarer. SKI-aftalen rummer både muligheder og begrænsninger for indkøb af lokale fødevarer til de kommunale køkkener. Sønderborg Kommune skal primo oktober tilslutte sig en ny SKI-aftale gældende for 2024-2028.

Afdelingslederen for Udbudsafdelingen kommer og giver et kort oplæg om, hvilke muligheder og begrænsninger rammerne for SKI-tilslutningen giver for indkøb af lokale fødevarer. På den baggrund skal udvalget tage en principdrøftelse af, hvilke varegrupper man ser tilsluttet eller undtaget af SKI-aftalen 2024-2028. Fødevarekoordinator Lene Lund Boisen deltager også i mødet.

Indkøb af lokale fødevarer til kommunale køkkener har vist sig at være en kompleks opgave af flere årsager. Det har vist sig vanskeligt, at finde lokale leverandører, der formår at distribuere til kommunens 20 produktionskøkkener.

Senest har der været forsøgt at etablere et pilotprojekt med en lokal leverandør i september måned. Pilotprojektets formål var at undersøge en lokal leverandørs mulighed for at levere til kommunale køkkener ift parametre som kvalitet, leverancer, varegrupper m.m.

Pilotprojektets resultater skulle bl.a. have dannet baggrund for Sønderborg Kommunes ønsker til et kommende SKI-udbud og havde derfor en meget stram tidsplan. Vi har haft dialog med en leverandør til pilotprojektet, som dog af forskellige årsager har fravalgt at deltage.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det bl.a. udvalgets opgave at ”Implementere Handleplan for Fødevarer.”

Indstilling

Forvaltningen indstiller til udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at drøfte

1. Hvorvidt der skal arbejde for, at flest mulige indkøb af fødevarer sker igennem SKI,

eller

2. I hvilken grad SKI-aftalen skal kunne rumme mulighed for indkøb af lokale fødevarer til de kommunale køkkener.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Drøftet. Udvalget ønsker, at forvaltningen arbejder videre med, at SKI-aftalen skal kunne rumme mulighed for indkøb af lokale fødevarer til de kommunale køkkener.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Oplæg til principdrøftelse af indkøb af lokale fødevarer til kommunale køkkener

Oplæg vedrørende nuværende aftale og fremtidige muligheder

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 9: Orientering om forprojektet Strategisk udviklings- og samarbejdskapacitet blandt lokalsamfund og kommuner

19/48922

Sagsresumé

Udvalget bevilligede 20.000 kr. til dette forprojekt den 3. marts 2022. Forprojektet tager afsæt i erfaringerne med udvikling af Bæredygtige Lokale Udviklingsplaner (BLUP) i bl.a. Lavensby, og de seks deltagende kommuner forsøger i en behovsanalyse, at besvare spørgsmålet: "Hvordan involverer og samarbejder vi med vores lokalsamfund om udvikling af en bæredygtig kommune?"

Landdistriktpuljen fra Bolig- og Planstyrelsen har støttet med 260.875 kr. Projektholder er Landsbyhøjskolen ved Tyge Mortensen med faglig støtte hos Center for Borgerdialog.

Anna Tortzen, direktør for Center for Borgerdialog, præsenterer (digitalt) sin analyse af status, udfordringer og behov i de seks deltagende landdistriktskommuner: Faaborg-Midtfyn Kommune, Kerteminde Kommune, Næstved Kommune, Nordfyns Kommune, Slagelse Kommune og Sønderborg Kommune. Hun har særlig fokus på besvarelserne fra Sønderborg.

Forprojektet understøtter udvalgets formål og opgaver, herunder at "koordinere arbejdet med udviklingsplaner" og "implementere FN's 17 Verdensmål".

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Projektet "Strategisk udviklings- og samarbejdskapacitet blandt lokalsamfund og kommuner" har til formål at udvikle tre hovedaktiviteter:

1. afdækning af kompetencebehovet hos hhv. lokalrådsmedlemmer, byrådspolitikere og kommunalt ansatte i forbindelse med samskabelse, tværfaglige kommunale samarbejder og lokale strategiske kapaciteter
2. fire eksperimenterende testforløb af nye former for læring målrettet kommunalt ansatte, lokalråd og politikerne
3. lokal strategisk kapacitetskonference, hvor resultaterne formidles

Første del er netop afsluttet med en behovsanalyse, der bygger på data indsamlet gennem spørgeskema og fokusgrupper med det formål at undersøge, hvordan centrale lokalsamfunds-aktører opfatter samarbejdet om lokal udvikling, samt hvilke udfordringer og behov de ser for fremtidens samarbejde. Analysen omfatter lokalrådsrepræsentanter, medarbejdere og politikere i seks kommuner, der er præget af landdistrikter.

Analysen viser generelt, at den formelle struktur med lokalråd, der har adgang til kommunen via en kontaktperson i form af en brobygger (landdistriktskoordinator og landsbyudvikler), generelt fungerer godt, da den giver mulighed for at udvikle gensidig tillid og kendskab. Desuden vurderes det løbende samarbejde mellem lokalråd og kommune både om konkrete indsatser og strategiske tiltag generelt som vellykket. Særlig fremhæves arbejdet med Lokale Udviklingsplaner.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Behovsundersøgelse ifbm strategisk udviklings- og samarbejds kapacitet

Hovedpointer fra rapporten Samarbejde om lokal udvikling.pdf

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 10: Orientering om TOUR-BO Interreg-projekt

19/48922

Sagsresumé

Udvalget for Landdistrikter, Natur & Fødevarer afsatte den 26. november 2019 150.000 kr. via Puljen for Forprojekter til Interreg-projektet TOUR-BO. Det er et dansk-tysk samarbejde, som handler om at udvikle bæredygtig turisme i landdistrikterne. Projektpartnere er fra Schleswig-Holstein, Lolland-Falster og Sønderjylland. Den samlede projektsum er 20,1 mio. kr. Heraf er Sønderborgs andel 2.143.881,77 kr. Projektet er afsluttet den 30. juni 2022 efter en 3-årig periode.

Resultaterne af projektet præsenteres af Connie Skovbjerg, landdistriktskoordinator.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

TOUR-BO (Tourism Cross-Border) var et dansk tysk samarbejdsprojekt med ni projektpartnere og 26 netværkspartnere, som har til formål at fremme værdiskabelse af bæredygtig turisme i hele projektregionen. Projektet finansieres af midler fra den Europæiske Fond for Regional-udvikling og "Interreg Deutschland-Danmark".

Den samlede projektsum var 20,1 mio. kr. (2.708.749 €), hvor Sønderborg Kommunes andel var 2.143.881,77 kr. (288.295,65 €). Interreg finansierer 71,44 pct. af Sønderborg Kommunes projekt andel, svarende til 1.531.596,33 kr. (205.959,38 €), mens de resterende 612.285,51 kr. (82.336,28 €) var finansieret gennem medarbejdertimer fra Bæredygtighed, Natur og Landdistrikter og 150.000 kr. fra Puljen til Forprojekter.

Centralt i projektet var netværksdannelse mellem primært offentlige og private turismeaktører på tværs af grænsen. Ambitionen var at udvikle Interreg-programregionen til en „empowered“ destination. Det betyder, at projekt- og netværkspartnere agerede i rollen som "Forandringsagenter" ("Change Agents") og som pionerer, der har sat gang i en ændring af kulturen i turisme-branchen samt skabt innovative, bæredygtige produktudviklingsprocesser.

Derudover var det et erklæret mål i projektet, at skabe nye dansk-tyske turismeprodukter og regionale oplevelsesruter, ligesom udviklingen af nye uddannelsesområder og -muligheder inden for natur- og oplevelsesturisme var i fokus. Handlingerne i projektet var inddelt i forskellige arbejdsplaner, hvor Sønderborg Kommune har fået indsigt i alle arbejdsplaner og konkret deltaget i arbejdsplanerne 3, 4 og 5. I vedlagte bilag 1 beskrives indholdet af og resultater af arbejdet med de tre arbejdsplaner.

Der pågår en afsluttende evaluering af TOUR-BO hos leadpartner, WFA (Wirtschaftsförderungsgesellschaft Kreis Plön GmbH), der samler resultater i forhold til de planlagte indikatorer som eksempelvis: Antal deltagere i dansk/tyske møder, antal turismeprodukter og overnatningstal, antal udgivelser og informationsmaterialer med mere.

Erfaringerne med projektet er, det på trods af Corona-restriktioner og nedlukninger af den dansk/tyske grænse har været muligt at udvise fleksibilitet og omstillingsparathed, for derved at opnå målene i TOUR-BO. Næste skridt vil være at rulle "bedste praksis" ("best practice") ud til turismeaktører i Sønderborg Kommune og Destination Sønderjylland, som bidrag til fortsat ændring af kulturen i turismebranchen i retning af at skabe innovative, bæredygtige produktudviklingsprocesser.

Bilag 2 "Orientering om status på Interreg-projektet TOUR-BO" danner et overblik over det skriftlige, fysiske materiale, som efterfølgende præsenteres enkeltvis under bilag. Alle materialer er synlige på hjemmesiden: www.tour-bo.eu.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Orientering om status for Interreg-projektet TOUR-BO.pdf

Arbejdspakke 3.1: Bæredygtig Turisme

Arbejdspakke 3.2: Barrierefri Turisme

Arbejdspakke 3.3: Vi udvikler fremtiden sammen

Arbejdspakke 3.4: Bed and Natur Fotobog

Arbejdspakke 3.5: Strategi for en cykelfærge over Flensborg Fjord

Arbejdspakke 4.1: Analyse Lokale fødevarer

Arbejdspakke 4.2: Best Practice Katalog Fødevarer

Arbejdspakke 5.1: Uddannelsesorienteret Turisme

Arbejdspakke 5.2: Natur og Kultursteder

Arbejdspakke 5.3: Bøtøskoven brugerundersøgelse

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 11: Orientering om Center for Verdensmål

22/9235

Sagsresumé

Center for Verdensmål er i fuld gang med at blive udviklet. Sønderborg Naturcenter blev indviet den 7. maj, og snart indvies formidlingshuset ved Løkkegård og Permakulturhaven. Der er fortsat mange projekter under udvikling, og finansieringen er endnu ikke helt på plads. Afdelingen Bæredygtighed, Natur og Landdistrikter har igangsat et arbejde med et samlet fondskatalog for hele Center for Verdensmål. Fondskataloget inkluderer følgende projekter:

Løkkegård, Skivedepot, Bygegård, Klimahus, Motionsbanen, trafikregulering, infrastruktur samt en formidlingsstrategi. På mødet vil der blive sat særligt fokus på fondskataloget, som samtidig er Masterplan for Center for Verdensmål. Projektleder Bent Albæk deltager under dette punkt og giver en status på arbejdet med fondskataloget, der udarbejdes i samarbejde med KALB. Derudover vil udvalget blive opdateret på igangværende projekter.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det bl.a. udvalgets opgave at ”Udvikle og implementere Masterplanen for Center for Verdensmål”.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sønderborg kommune købte Kær Vestermark i 2014 med ønske om at udvikle området rekreativt. Kommunen har ved flere borgerinvolverende processer fået gode ideer og forslag til udviklingen af området. Byrådet besluttede i 2019 at udvikle Kær Vestermark til Center for Verdensmål.

På mødet gennemgås udkast til fondskataloget, og der orienteres om følgende delprojekter:

- Bålhytte for alle
- Udearealer ved Frydendal
- Klokkefrø-projektet
- Formidlingshuset og Permahaven
- Løkkegård
- Kontraktændringer vedr. Bygegård
- Kollektiv trafik
- Arrangementer og fremvisninger

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Oplæg om Center for Verdensmål.pdf

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 12: Orientering om principbeslutning for energifællesskaber i landdistrikter

19/48922

Sagsresumé

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter drøftede den 5. maj 2022, hvordan Sønderborg Kommune jf. Varmeplanen og Varmeforsyningsloven, kunne understøtte og indgå i et samarbejde om fællesløsninger for varmforsyning i områder uden for kollektive varme-forsyningsområder (område 4), som et forslag til at afløse de fossile brændselsløsninger de steder, hvor den traditionelle fjernvarme ikke når ud. Dette er et bidrag til at nå målet om CO₂-neutralitet i 2029 jf. ProjectZeros Masterplan 2029.

Økonomiudvalget har den 17. august 2022 godkendt, at kommunen aktivt vil understøtte arbejdet med at etablere et selskab, der skal udrulle lokalvarmeløsninger i landdistrikterne i områder uden for kollektiv varme (område 4) på baggrund af indstillingen fra UBL – med den tilføjelse, at der indgås dialog med ProjectZero om organisering af arbejdet.

Indsatsen understøtter udvalgets formål og opgaver, herunder at ”udvikle og implementerer Bæredygtigheds-politikken”.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

De 4 ejer-kommuner bag Strategisk Energiplan (SEP) Sønderjylland; Tønder, Aabenraa, Haderslev og Sønderborg fik den 29. november 2021 457.000 kr. til det projektet: ”Global udsyn og lokal handlekraft ift. grøn omstilling i de sønderjyske landdistrikter”. Projekt bygger på et tæt samarbejde mellem Varmeplanlæggere, Landdistriktskoordinatorer og SEP Sønderjylland i forhold til at understøtte landsbyernes ønske og behov for lokale varmeløsninger, som bidrag til den grønne omstilling. De sønderjyske kommuner er derfor gået sammen om at undersøge mulighederne for etablering af fælles varmeløsninger uden for kollektive varmforsyningsområder (område 4).

Sønderborg deltager med et pilotprojekt på Sydals for demonstration af varmforsyning i område 4. Erfaringerne fra Sydals (og andre landsbysamfund) er, at der i høj grad er interesse for en fællesløsning, men at det er en stor opgave at løfte for et mindre lokalsamfund. Som konsekvens heraf har forvaltningen haft drøftelser med Sønderborg Varme, Broager Fjernvarme og Sønderborg Forsyning om deres mulighed for at tilbyde denne type varmeløsninger.

Ud fra et samfundsmæssigt synspunkt er man fra værkerne positive over for idéen om fællesløsninger. Dog mener man, at der bør etableres et selskab til formålet, så fællesløsningen kan skaleres til alle relevante landsbyer i kommunen/Danmark – samt at Sønderborg Kommune understøtter projektet, f.eks. i form af støtte til juridisk/teknisk bistand og kommunegaranti.

En fællesløsning kan eksempelvis være et såkaldt termonet, hvor der graves jordslanger ned i omgivende marker og der føres u-isolerede rør ud til de enkelte huse, der så har en indendørs varmepumpe til at løfte temperaturen det sidste stykke. En anden løsning kan være at placere store luft/vand varmepumper (”containerløsning”) og føre isolerede rør ud til de enkelte huse – her med en indendørs unit.

For kommunen/samfundet vil en fællesløsning have den fordel, at vejen til CO₂-neutralitet vil blive kortere, idet det må antages at udskiftningen af gasfyr/oliefyr mm. vil ske i et hurtigere tempo, som følge af et væsentligt mindre finansieringsbehov hos den enkelte husejer. En fællesløsning vil også kunne udnytte evt. overskudsvarme fra lokale kilder – ligesom forsyningssikkerheden øges.

For boligejeren vil fordelene bl.a. være at man slipper for at skulle investere ca. kr. 100.000-150.000 kr. i eget anlæg, og at man muligvis kan opnå de samme tilbud for tilslutning som gælder i fjernvarmeområderne. Man får en færdigpakke inkl. service, slipper for ”bøvl” og slipper for at have en varmepumpe udendørs (resonans/støj og æstetik). Boligejeren kan i stedet bruge investeringen på isolering, vinduer mm.

På baggrund af den politiske opbakning, vil næste skridt være at undersøge interessen i relevante landdistrikter/landsbyer. I Avnbøl/Ullerup har man indgået aftale med en privat rådgiver om at afsøge interessen og i givet fald etablere en

fællesløsning, og flere landsbylaug viser interesse for afsøgning af mulighederne for en fælles energiløsning.

Forvaltningen er i dialog med Project Zero om organisering af arbejdet.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Etablering af fælles varmeløsninger i landdistrikter

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 13: Orientering om pilotprojektet: Lokal Mælk fra Gråsten Landbrugsskole

15/23139

Sagsresumé

Byrådet afsatte i 2016 en pulje på 1 million kr. til udvikling og implementering af fødevareområdet i Sønderborg Kommune, som resulterede i fødevarestrategien ”Sønderborg Kommune - som klimavenligt fødevareområde”. Fødevarestrategien havde som målsætning at øge efterspørgslen efter lokale fødevarer. Som led i denne målsætning er der siden blevet arbejdet målrettet med at øge indkøb af lokale fødevarer i de kommunale køkkener.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det bl.a. udvalgets opgave at ”Implementere Handleplan for Fødevarer.”

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Der gennemføres et pilotprojekt i september og oktober måned 2022, hvor Gråsten Landbrugsskole leverer frisk mælk til plejecenterkøkkener, Mølleparkens Plejecenter og Hørup Plejecenter.

Pilotprojektet skal undersøge om mælk, der anvendes i kommunale institutioner fremover kan leveres fra Gråsten Landbrugsskole og om den mælk der leveres kan imødekomme de behov, der er til mælk på både plejecentre, institutioner under Psykiatri og Handicap, kantiner samt daginstitutioner.

Projektet skal afdække Gråsten Landbrugsskoles konkurrencedygtighed på pris, emballage-forbrug, håndterbarhed på institutionerne, distribution og kvalitet.

Gråsten Landbrugsskole producerer frisk konventionel mælk med 4% fedtprocent, der er pasteuriseret. Mælken leveres i en køletrailer to formiddage ugentligt, mandag og torsdag til et leveringssted pr. matrikel. Der er tale om levering i 5 eller 10 liters spande, og prisen er 12 kr. pr. liter incl. moms og levering.

I projektperioden måles der på forbrug, evt. mælkespild og sparet emballage. Der evalueres på, om borgerne kan lide mælken, og om der er potentiale for at udbygge samarbejdet med Gråsten Landbrugsskole til de resterende kommunale køkkener i Sønderborg Kommune.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Præsentation af pilotprojektet "Lokalmælk fra Gråsten Landbrugsskole"

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 14: Orientering om ledelsesinformation juli 2022 Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter

22/6450

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

På udvalgets område forventes der balance i budgettet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgningen på ledelsesinformationen 2022 sker månedligt for de enkelte udvalg, hvor der gives en status og forventning til årsresultatet.

Budgettet forventes overholdt på alle områder.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

LIS Drift UBL - ultimo juli 2022

Puljer UBL 08 2022

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 15: Generel orientering

21/35462

Sagsresumé

Orientering fra Landsbyforum.

Orientering fra medlemmer.

Orientering fra formanden:

- Byrådets Visionsplan 2022 – 2025
- Delegationsplan for Sønderborg Kommune, marts 2022
- LAG Sønderborg Aabenraa 2023 – 2027

Orientering fra forvaltningen:

- 2030 Now
- Skriftlig orientering fra forvaltningen

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-09-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Agnes Nielsen

Bilag

Byrådets vision 2022 - 2025.pdf

Delegationsplan for Sønderborg Kommune, marts 2022

Skriftlig orientering i perioden 2022 05 05 - 2022 09 08

Fraværende Agnes Nielsen

Punkt 16: Lukket: Underskriftsside

21/35462

Fraværende Agnes Nielsen